

УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЄВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

У статті розглянуто участь страхових компаній в інвестиційному процесі регіону. Запропоновано модель взаємодії органів влади та страховиків стосовно інвестування страхових резервів.

Participating of insurance companies in the investment process of region is considered in the article. The model of co-operation of organs of power and insurers in relation to investing of insurance backlogs is offered.

Ключові слова: баланс інтересів, інвестиція, інвестиційна діяльність, органи влади, програма, регіональна інвестиційна політика, страхова компанія.

ВСТУП

Розвиток вітчизняного страхового ринку, пов'язаний зі збільшенням обсягів страхових операцій, призводить до підвищення рівня страхових резервів, у результаті чого зростає роль страхової системи в інвестиційному процесі нашої країни. Але, незважаючи на це, обсяг коштів, акумульованих страховиками, знаходиться на досить низькому рівні для перетворення страховиків у потужних інституційних інвесторів як у регіоні, так і в країні загалом. Тому постає потреба в дієвих механізмах функціонування інвестиційної діяльності страхових компаній і відповідно застосування визначених принципів і підходів для забезпечення ефективної взаємодії місцевих органів влади та страхових компаній стосовно інвестування страхових резервів у економіку регіону.

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ

Запропонувати напрями вдосконалення взаємодії органів влади та страхових компаній стосовно інвестування страхових резервів у пріоритетні галузі економіки на регіональному рівні.

Теоретичною і методологічною базою дослідження є теоретичні положення, які були накопичені в результаті економічних та соціальних реформ в Україні, результати фундаментальних досліджень вітчизняних і зарубіжних учених з питань розробки складових інвестиційної діяльності страховиків. Вирішення поставленої мети реалізоване за допомогою методів порівняння та узагальнення, статистичного аналізу, логічного узагальнення результатів.

РЕЗУЛЬТАТИ

Обсяг ресурсів, що акумулюються українським страховим ринком, невеликий, оскільки невеликі фінансова потужність наших страховиків і обсяг їх операцій, особливо це стосується регіональних страхових компаній. Щоб обсяги інвестицій страхових компаній займали значне місце

в інвестиційних процесах на рівні регіону, має бути сформована відповідна регіональна політика відносно страхового ринку.

Допустимі розміри інвестування за різними напрямами встановлюються на державному рівні без врахування регіональних особливостей розвитку окремих галузей економіки. Це не дає можливості страховим компаніям використовувати збирані на певній території страхові засоби для економічного розвитку регіону і його господарюючих суб'єктів, які і виступають основними джерелами вступу страхових внесків [5].

Закономірно те, що інвестиційний потенціал страхової галузі досить високий, хоча і використовується в регіонах лише на незначній частині. Цей потенціал виражається в їх здатності активно брати участь в інвестиційній діяльності на обласному і міжрегіональному рівнях. У зв'язку з цим адміністраціям областей регіону надається можливість зробити місцеві страхові ринки одним з основних джерел інвестиційного капіталу. Тому регіональні власті зацікавлені в розширенні і розвитку місцевих страхових ринків.

Поле взаємодії інтересів у області економічних стосунків на регіональному рівні умовно можна підрозділити на наступні складові:

— регіональним властям повинна належати вирішальна роль при визначенні цільових комплексних програм і джерел їх фінансування;

— страховикам слід спиратися на ринкові механізми при здійсненні операційної та інвестиційної діяльності

— органам влади регіону доцільно розділяти страхові компанії за пріоритетністю, мірою значущості для регіону на основі певних ознак (безпосередня спрямованість кінцевих результатів їх роботи на дотримання інтересів населення, особливості взаємин з бюджетом).

Таким чином, основою побудови балансу інтересів органів влади регіону і страхових організацій є вдосконалення нормативно-правової бази, що регулює страхову

й інвестиційну діяльність в регіоні, гарантія і підтримка регіональних страховиків для створення зацікавленості інвестування фінансових ресурсів у економіку.

Насамперед, завдання обласних адміністрацій полягає не в тому, щоб безпосередньо брати участь у діяльності страховиків, нести відповідальність по ризиках, а в орієнтуванні страхових компаній на пріоритетні програми області, надання підтримки розвитку інноваційної страхової діяльності.

Тому головним елементом економічного механізму реалізації інвестиційної політики в регіоні повинна стати система державного регулювання економіки з використанням методів програмно-цільового і середньострокового планування. Увагу слід зосередити на залученні позабюджетних джерел фінансування обласних інвестиційних програм, у тому числі на пайових засадах з бюджетом області. Принципово важливим стає поєднання інтересів держави і підприємств, платність і зворотність фінансових вливань.

Заходи державного регулювання, перш за все, мають бути направлені на реалізацію політики розумного протекціонізму по відношенню до регіональних страховиків, утримання грошових коштів у регіоні й організацію взаємовигідної співпраці між обласними страховими і фінансово-банківськими структурами [2].

У сучасних умовах державне регулювання інвестування страхових фондів вимагає введення і дотримання додаткового принципу розміщення страхових резервів. Це принцип контролю за інвестиціями (підконтрольності) з боку страховиків, який означає забезпечення реальної можливості для страхових компаній здійснювати контроль за розміщеними резервами шляхом участі в радах директорів підприємств, у які зроблені інвестиції, регулярного здобуття інформації про прийняті управлінські рішення, про поточний фінансовий стан об'єкта інвестування. В даний час у страховиків немає ні можливостей вибору, ні способів впливу на ефективність своїх інвестицій. Принцип підконтрольності власних інвестицій особливо актуальний в умовах економіки, що розвивається, і відсутності стабільного "прозорого" фондового ринку [5].

Вдосконалення державного регулювання інвестиційної політики — найважливіший напрям формування інвестиційної політики українських страхових компаній. За роки становлення ринкових відносин створена певна правова база для здійснення інвестиційної діяльності страховиків. Проте законодавчі акти не повною мірою передбачають стимули, пільги, гарантії для інвесторів.

Заслугує на увагу той факт, що чим більше правових гарантій надається інвестору, тим ефективніше він працюватиме і тим менший рівень прибутковості його влаштує: йому потрібні не стільки висока прибутковість, скільки надійність і стабільність. Інвестори прагнуть вкладати фінансові ресурси в галузі економіки, де недовгий термін їх ефективної окупності, а не в ті виробництва, які дають віддачу у віддаленій перспективі, наприклад, в галузі наукоємні або такі, що мають тривалий виробничий цикл [2].

Інтереси виробників й інвесторів-страховиків збігаються. Проте механізм повернення грошових коштів інвесторам не відпрацьований. Це одна з причин недостатньої участі страховиків у інвестиційному процесі. Якщо в реальному секторі економіки будуть створені сприятливі можливості для отримання прибутку, можна очікувати підвищення інтересу до інвестування фінансових ресурсів у цей сектор, у тому числі із страхових компаній.

Для активізації інвестиційної діяльності страховиків доцільно прийняття збалансованого комплексу першочергових заходів.

Необхідно створення механізму державних гарантій, підвищення координуючої ролі держави в створенні орга-

нізаційних й інституційних передумов інвестиційної діяльності страховиків.

Регіональна інвестиційна політика — сукупність організаційних і економічних заходів із залучення інвестицій з метою відродження економіки регіону, ліквідації структурних деформацій, формування сприятливого ринкового середовища з врахуванням інтеграції регіону в єдиний економічний простір [1].

На рівні місцевого страхового ринку формуються інвестиційні ресурси. Регіон зацікавлений в їх використанні для реалізації пріоритетних інвестиційних програм.

Підвищення ролі обласних адміністрацій і вирішення проблем захисту регіональних інтересів у сфері страхування можна здійснити шляхом подальшого вдосконалення структури страхового ринку. Це дозволить, в цілому, змінити грошові потоки в регіонах без використання бюджетних коштів.

Вдосконалення системи полягає в створенні в рамках однієї міжрегіональної економічної асоціації ряду взаємозв'язаних між собою координаційних органів, що забезпечують взаємодію між всіма ланками системи. Участь у них страховим компаніям може бути цікава лише в тому випадку, якщо вона даватиме певні переваги. Наприклад, гарантії адміністрації (регіонального управління) в зворотності й прибутковості страхових інвестицій для учасників.

Погоджені дії державних органів влади, Державної комісії з регулювання ринку фінансових послуг (ДКРРФП), регіональних органів влади, страхових компаній, підприємств представлені на рис. 1 у вигляді моделі балансу інтересів.

Модель передбачає:

- виділення ключових суб'єктів інвестиційної програми розвитку регіону;
- визначення їх інтересів і критеріїв;
- самостійні дії страхових компаній, з одного боку, а з іншого — облік особливостей і пріоритетів розвитку регіону;
- взаємна співпраця органів влади, галузей економіки, ДКРРФП, підприємств, страховиків, населення регіону;
- поєднання інтересів учасників програми з метою досягнення найкращих інвестиційних результатів.

Обов'язковими суб'єктами інвестиційних програм повинні стати органи влади регіону, страхові компанії, підприємства.

Територіальні органи влади — адміністрація області, галузеві органи управління, а також адміністрації міст. Територіальні органи управління визначають економічні й соціальні інтереси свого регіону у сфері організації страхового захисту підприємств і населення, сприяють у здійсненні страхування в рамках реалізованих програм страхування і формують інвестиційні програми на території області разом із страховими компаніями.

Страхові компанії — це організації, що отримали ліцензію на здійснення страхової діяльності в порядку, встановленому законодавством. Учасниками регіональної системи постають страхові компанії, притягнені до реалізації конкретної комплексної програми страхування і зареєстровані при обласних центрах розвитку страхової і інвестиційної діяльності. Інвестиційна політика територій в даний час не підкріплюється належною мірою — необхідним страховим захистом. Створення і підтримка регіональних компаній розглядається як новий активний елемент інвестиційної політики області. Регіональні страхові компанії в їх розвинутому стані могли б використовувати страхові резерви у вигляді інвестиційних ресурсів на першочергові обласні програми.

Підприємства — юридичні особи будь-якої організа-

ційно-правової форми, які отримують страховий захист об'єктів різних форм власності на підставі договорів із страховими компаніями відповідно до вимог розпорядливих і нормативних документів територіальних органів влади, включених у цільові програми страхування, а також беруть участь у пріоритетних регіональних інвестиційних програмах.

До умов активізації страхових компаній, що працюють за інвестиційними програмами, можна віднести їх зацікавленість в забезпеченні зворотності, прибутковості, терміновості, підконтрольності, інформаційної відкритості страхових інвестицій.

Першочергові заходи з активізації інвестиційної діяльності страхових організацій можна представити чотирма рівнями (рис. 2).

До інтересів і критеріїв регіону, пов'язаних з інвестиційними програмами, можна віднести осідання і використання страхових інвестицій на території для розвитку регіону і поліпшення якості життя населення.

Державним органам влади доцільно зробити наступні заходи (рівень I, рис. 2):

- підтримувати підприємства малого і середнього бізнесу — клієнтів страхових компаній;
- зробити певні протекціоністські заходи до діяльності страховиків;
- перейти до практики довгострокових інвестиційних програм, а для цього необхідно створити передумови довгострокового страхування життя;
- передбачити розширення пільг по сплаті податку на прибуток, який отримується від надання довгострокових фінансових ресурсів (на 3 і більше року) на пріоритетні інвестиційні програми;
- сприяти розвитку страхових пулів, що дозволяють акумулювати фінансові ресурси і знижувати інвестиційні ризики;
- розробити систему гарантій повернення інвестиційних ресурсів з боку державних і регіональних органів влади (наприклад, за рахунок пайової участі держави в інвестиціях);
- розробити систему контролю над використанням інвестиційних ресурсів у інвестиційних програмах;
- залучати до законодавчого процесу фахівців вищих навчальних закладів, науково-дослідних інститутів, фахівців-практиків.

Слід відзначити, що особливу роль у формуванні інвестиційної політики регіону відіграє страхування життя, оскільки для цього виду страхування характерний тривалий

термін дії договорів, що дозволяє інвестувати значну частину резервів по страхуванню життя у відносно довгострокові проекти.

Так, для проведення ефективної інвестиційної політики на території регіону страхові компанії, в першу чергу, повинні істотно розширювати обсяг операцій по довгостроковому страхуванню життя. Для цього страховим компаніям слід швидко адаптуватися до ринкової ситуації і гнучко реагувати на змінні вимоги споживачів ринку страхових послуг.

У той же час держава також могла б узяти на себе ряд важливих функцій:

- популяризація довгострокового страхування життя;
- створення регіонального фонду, за рахунок відрахувань регіональних страхових компаній;
- встановлення особливого порядку контролю на рівні території по даному виду страхування;
- регламентація порядку інвестування засобів резервів по страхуванню життя.

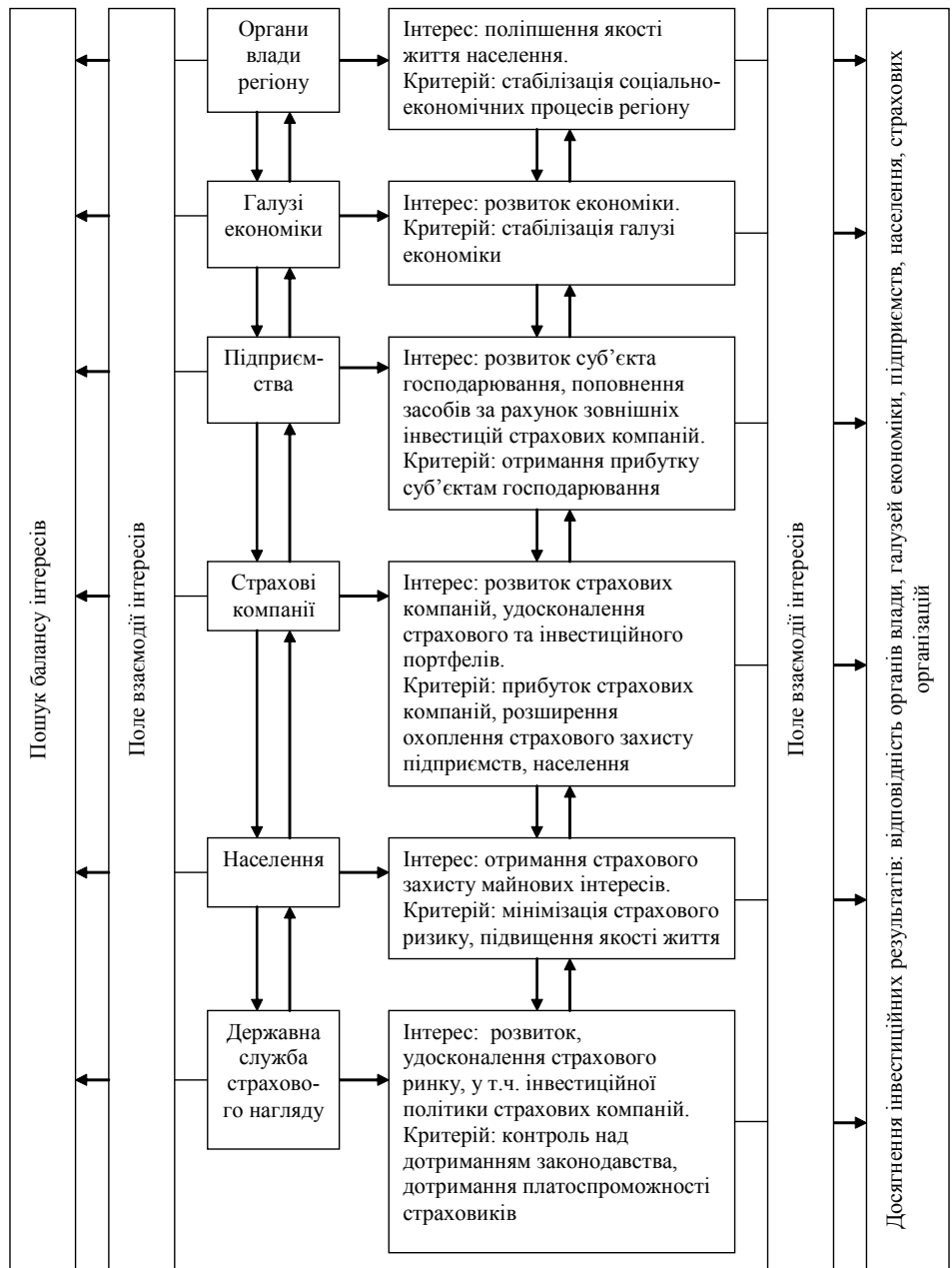

Рис. 1. Модель інтересів органів влади, галузей економіки, підприємств та страхових компаній в інвестиційній політиці

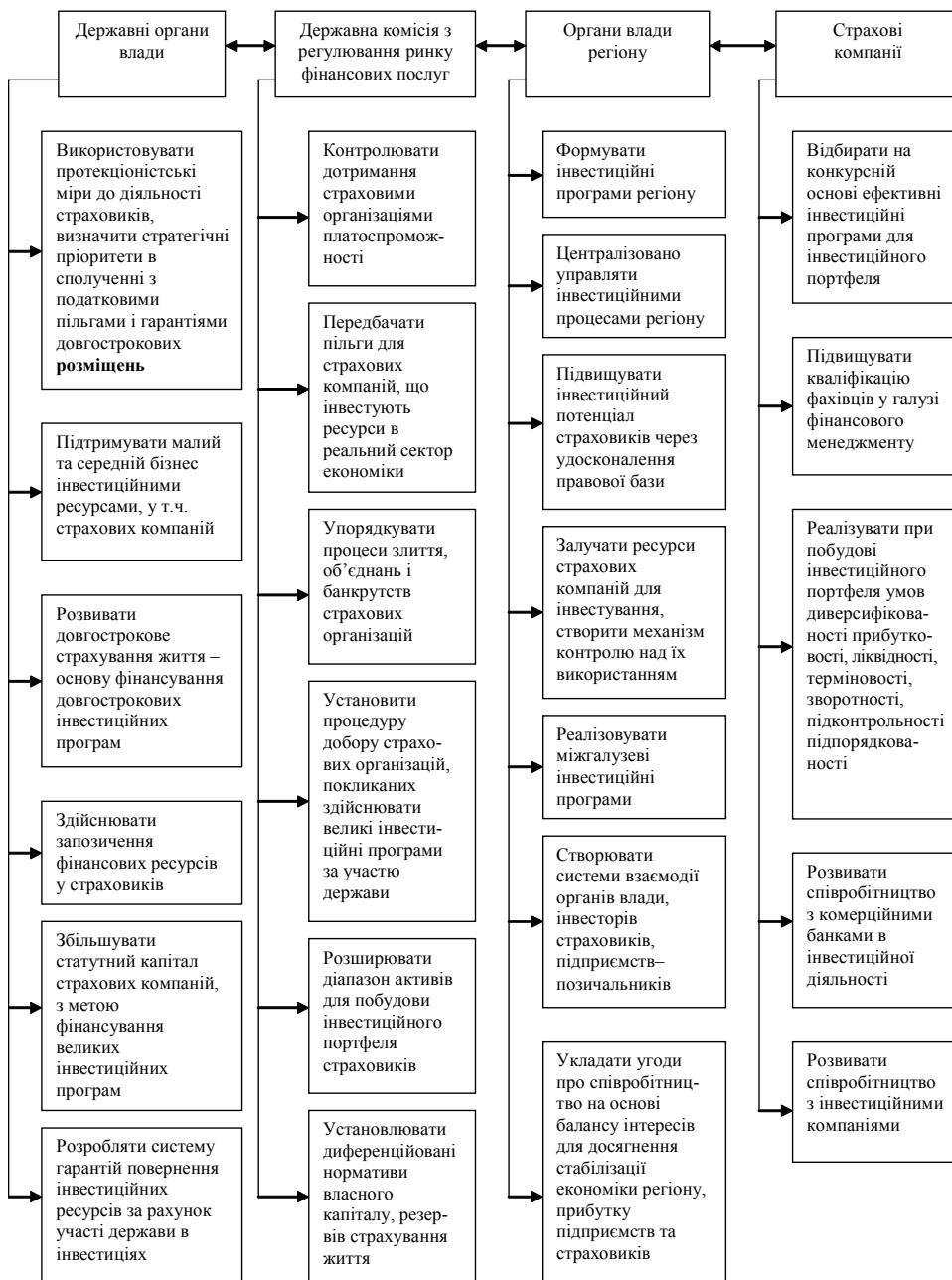

Рис. 2. Заходи з активізації інвестиційної діяльності страхових організацій

Крім того, зростання інвестиційної можливості страхової системи може забезпечуватися наявністю державної перестраховальної компанії. Низька фінансова місткість українського страхового ринку призводить до того, що значні суми страхових премій, тобто інвестиційні ресурси, надходять до іноземних перестраховальних компаній. Наявність державної перестраховальної компанії сприяла б акумулюванню певної частини страхових премій, які нині надходять за кордон. Така компанія могла б узяти на себе відповідальність за ризиками, які перевищують суми, що їх здатні лишити в себе прями страховики. Частина цієї суми могла б лишатися на власне утримання, а решта — бути переданою іншим страховим та перестраховальним компаніям у нашій державі та за її межами. Завдяки цьому зменшилася б частка страхових премій за договорами перестраховання в інші країни і збільшився б обсяг власних інвестиційних коштів.

Надходження інвестиційних ресурсів страховика у

сфери, важливі для розвитку суспільства, мають бути відповідно обумовлені, а їх вкладення бути надійними як для страховика, так і для страхувальника. Слід також приділити увагу вимогам, які застосовуються при визначенні рівня покриття коштів, що інвестуються страховиком. Щоб вкладення страховика були доцільними, перегляд структури та рівня покриття інвестиційних коштів має враховувати надійність вкладів та їх ліквідність. Тому ефективна інвестиційна діяльність страховика залежить, насамперед, від розвитку фінансового ринку, а також від забезпечення вільного доступу до нього страхових компаній [3].

Державній комісії з регулювання ринку фінансових послуг доцільно здійснити наступні заходи (рівень II, рис. 2):

- контролювати дотримання страховими компаніями платоспроможності;
- передбачати пільги, що інвестують ресурси в реальний сектор економіки;
- упорядкувати процеси злиття, поглинань і банкрутств страхових компаній, направивши їх на формування такої структури національної системи страхування, яка відповідає б вимогам пожевлення інвестиційної діяльності;
- встановити процедуру відбору страховиків, покликаних здійснювати крупні інвестиційні програми за участю держави.

Слід зазначити, що якщо регіон пропонує інвестиційну програму розвитку і гарантує страховим компаніям, що розмістили страхові резерви і власні засоби, їх зворотність, надійність та прибутковість, то це слід вважати умовою узгодження інтересів регіону і страхових компаній.

Можливі різні варіанти надання регіоном гарантій страховим компаніям по інвестиціях, які увійшли до інвестиційної програми, такі як вживання застави муніципальної власності, страхування інвестицій.

Поле взаємодії інтересів у області економічних стосунків на регіональному рівні умовно можна розділити на наступні складові:

- регіональним властям повинна належати вирішальна роль при визначенні цільових комплексних програм і джерел їх фінансування;

- органи влади регіону повинні прокласифікувати підприємства за пріоритетністю, мірою значущості для регіону на основі певних ознак (безпосередня спрямованість кінцевих результатів, їх робота на інтереси населення, особливості взаємин з бюджетом, рівень озброєності);

— підприємства повинні спиратися на ринкові механізми;

— страховики, працюючи на регіональному страховому ринку, повинні враховувати особливості й пріоритети розвитку регіону, розширювати покриття страховим захистом населення, підприємства.

Безперечно, основою побудови балансу інтересів органів влади регіону і страхових організацій є вдосконалення нормативно-правової бази, що регулює страхування інвестиційну діяльність у регіоні, гарантія і підтримка регіональних страховиків для створення зацікавленості інвестування фінансових ресурсів у економіку.

При побудові балансу інтересів регіональних органів влади, підприємств і населення важливим моментом є визнання ключової ролі людського потенціалу. Населення зацікавлене в розвитку як середовища мешкання, так і виробництва, що дає йому роботу і відповідно певне матеріальне забезпечення, що дозволяє формувати баланс інтересів. Головними критеріями оптимального балансу інтересів є поліпшення якості життя населення в регіоні, підвищення фінансових результатів діяльності підприємств й інвесторів — страхових компаній.

Назріла необхідність формування синдікованих вільних ресурсів страхових компаній для інвестування у програми державного та регіонального рівня. В умовах конкурсного відбору страховиків для участі в таких програмах регіональні органи влади можуть висувати певні вимоги до передбачуваного інвестора. Позитивними моментами при цьому є мінімізація ризику для адміністрації і гарантована зворотність, прибутковість вкладених засобів для страхової компанії. Негативним моментом — неможливість її участі в контролі над рухом грошових потоків.

Закономірно те, що страховик має об'єктивний інтерес до програм з меншим ризиком. Інтерес же адміністрації полягає в підвищенні інвестиційної привабливості регіону за рахунок формування умов для підвищення ефективності використання інвестиційних ресурсів, поліпшенню їх структури.

Основними критеріями інвестиційної політики регіональних органів влади є наступні (рівень III, рис. 2).

1. Підвищення керованості інвестиційним процесом через:

— формування інвестиційних програм регіону, що об'єднують ретельно розроблені інвестиційні проекти комерційної і соціальної спрямованості;

— централізоване управління інвестиційним процесом регіону;

— створення в області сприятливих умов для інвестицій;

— залучення інвестицій, перш за все, — у бюджетоворуювальні галузі економіки;

— надання допомоги підприємствам в залученні і використанні інвестицій;

— реалізація міжгалузевих інвестиційних програм, перехід від підтримки окремих інвестиційних проектів до формування комплексу регіональних інвестиційних програм.

2. Залучення зовнішніх ресурсів для фінансування інвестиційних програм регіону за рахунок банків, страхових компаній, іноземних інвесторів.

3. Підвищення інвестиційного потенціалу страхових компаній через вдосконалення нормативно-правових і законодавчих актів, розробку і прийняття нових.

4. Створення прозорої і зрозумілої системи взаємодії органів влади регіону, інвесторів-страховиків, підприємств. Крім того, доцільно укладення інвестиційного договору про співпрацю на основі балансу інтересів для досягнення наступних результатів: стабілізація економіки регіону, здо-

буття прибутку господарюючими суб'єктами і страховими організаціями, розширення покриття страховим захистом.

Основними завданнями органів влади регіону у напрямі інвестицій в регіональні підприємства є:

— вдосконалення механізму укладення договорів між властями регіону, страховими компаніями, підприємствами з врахуванням елементів протекціонізму;

— вдосконалення методик проектування і розміщення регіонального замовлення, вибору можливих джерел фінансування, у тому числі за рахунок ресурсів страховиків.

Відповідно до законодавства для суб'єкта інвестиційної діяльності слід передбачити гарантії від несприятливих змін за рахунок складання інвестиційних угод, які укладаються з обласною державною адміністрацією.

В інвестиційній угоді встановлюються форма державної підтримки інвестиційної діяльності, права і обов'язки суб'єктів, обсяги, напрями і терміни здійснення інвестицій, відповідальність сторін за порушення інвестиційної угоди, порядок дострокового розірвання.

Органи влади регіону в межах своєї компетенції спільно з органами державної влади виступають однією із сторін інвестиційної угоди, визначаючи порядок, пільгові умови здійснення інвестиційної діяльності на муніципальній території.

Отже, страхові компанії повинні знайти своє місце в інвестиційному процесі, що є реальною можливістю підйому галузей економіки регіону. Основою взаємодії підприємств і страхових організацій повинна стати реалізація закінченої інвестиційної програми, направленої на взаємне збільшення ефективності й масштабності.

Можна сказати, що для успішної реалізації страховими компаніями інвестиційних проектів доцільно впроваджувати так званий інвестиційний контролінг, який включає планування інвестицій, узгодження та затвердження інвестиційних проектів, супроводження проектів і поточне рапортування про проміжні результати їх виконання, а також інвестиційний контроль [4].

Заходи щодо активізації страхових компаній в інвестиційних програмах наступні (рівень IV, рис. 2):

— відбір ефективних інвестиційних програм для інвестиційного портфеля з позиції того, що продукція підприємств матиме стійкий збут, певну нішу на ринку, буде конкурентоздатною;

— підвищення кваліфікації фахівців у сфері фінансового менеджменту, які володіли б сучасними методами визначення ефективності вкладень, зниження інвестиційних ризиків, зокрема актуаріями;

— реалізація основних і додаткових умов побудови інвестиційного портфеля (ліквідність, диверсифікація, прибутковість, зворотність, підконтрольність, вторинність);

— вдосконалення співпраці з комерційними банками і активна участь у створенні страхових пулів, що синдикують фінансові ресурси для інвестиційної діяльності [2].

Для залучення інвесторів і проведення ефективної інвестиційної політики на території області регіональні страхові компанії повинні мати організаційну структуру, адаптовану до вимоги страхового ринку, а також чіткий розподіл повноважень, прав і відповідальності в рамках цієї структури.

З огляду на особливості розробки концепції балансу інтересів регіональних органів влади, страхових компаній та підприємств щодо інвестиційної політики можна констатувати факт, що доцільно створити відповідну організаційну структуру, а саме — Координаційної ради з питань страхової та інвестиційної діяльності. Це головний дорадчий орган, що дозволяє органам влади виробляти єдину політику в сфері страхування, визначати пріо-

ритетні інвестиційні напрями і забезпечувати ухвалення необхідних і обґрунтованих рішень у сфері страхування. У функції ради входить підготовка і проведення нарад, консультування щодо страхової і інвестиційної проблематики.

"Міжрегіональний центр інноваційної страхової і інвестиційної діяльності служить основним органом, що координує діяльність учасників системи на міжобласному рівні. Основні завдання цього центру — розробка інноваційних страхових та інвестиційних програм, теоретично чітко зважування очікуваних результатів, супровід реалізації програм. Основною формою роботи повинна стати тісна співпраця з учасниками страхової діяльності в регіоні та обласними адміністраціями. Тому можна сказати, що даний центр виконуватиме роль виконавчого органу з практичної реалізації регіональної політики та організації ділового партнерства на страховому ринку.

Обласні центри розвитку страхової і інвестиційної діяльності відповідають за впровадження інноваційних програм на місцях. Їх роль — ширше залучення страхових компаній до роботи по програмах на тендерній основі. Крім того, обласні центри є сполучною ланкою між адміністрацією області, організаціями, що реалізують регіональні інвестиційні проекти (одержувачами інвестицій) і страховими компаніями (постачальниками інвестицій).

Засновниками обласних центрів можуть бути структура адміністрації області по управлінню майном, регіональний центр, обласні базові структури з питань страхування і інвестицій, регіональні опорні банки, інші організації і підприємства, що працюють в області.

Фінансові механізми системи розвитку страхової і інвестиційної діяльності закладаються в кожній конкретній програмі страхування і повинні відповідати наступним умовам:

- надійність схеми компенсації збитку страхувальникам по страхових випадках;
- ефективність фінансування попереджувальних заходів щодо зниження ризиків на об'єктах страхування;
- максимальне залучення засобів страхових компаній в ефективні інвестиційні проекти області;
- здобуття прибутку страховими організаціями завдяки їх участі в регіональній системі розвитку страхової і інвестиційної діяльності;
- інвестування частини прибутку страховиків в обласні інвестиційні проекти.

Порядком взаєморозрахунків передбачається, що в рамках цієї системи вибираються уповноважені обласні й регіональні банки. Всі розрахунки щодо руху фінансових потоків регіональної системи розвитку страхової і інвестиційної діяльності ведуться через мережу уповноважених банків.

Міжрегіональний центр розробляє і затверджує базові страхові й інвестиційні програми, що рекомендуються для реалізації в областях. На підставі цих програм відповідно до потреб області обласні центри спільно з представниками адміністрацій областей розробляють цільові програми страхування та інвестування, деталізовані за конкретними видами страхування і галузями. Програми вводяться в практику шляхом видання відповідних нормативних актів адміністрацій.

Розвиток регіональної системи розвитку страхової і інвестиційної діяльності, відповідна координація функціонування учасників системи здійснюється в рамках чинного законодавства.

Таким чином, запропоновані заходи з вдосконалення системи страхування — це оптимальний спосіб вирішення проблеми стимулювання регіональних страхових ринків. Її переваги відносно системи страхування, що раніше скла-

лася і не підлягала регулюванню з боку обласних адміністрацій, для всіх її учасників очевидні.

Обласним адміністраціям регіональна система страхування дає реальні важелі управління процесами, що відбуваються на регіональних страхових ринках. Крім того, гроші, що перерозподіляються через страховий ринок, залишаються в регіоні і під безпосереднім контролем адміністрацій інвестуються в регіональні проекти. Отже, за рахунок страхового ринку можна більш повно задовольнити потреби регіону в інвестиціях.

З іншого боку, для місцевих страхових компаній система створює сприятливий режим роботи, дозволяючи їм не лише вижити у важких економічних умовах, але і зберегти, примножити свої страхові поля. І головне: для клієнтів страхових компаній запропонована система забезпечує додаткову міру захисту.

Таким чином, при впровадженні запропонованої системи дотримані інтереси всіх її учасників. І головним в системі є те, що вона, в першу чергу, служить для захисту прав місцевих підприємств і громадян, що проживають в регіоні.

ВИСНОВКИ

Обґрунтовано, що інвестиційний потенціал страхової галузі досить високий, хоча і використовується в регіонах лише незначною мірою. Цей потенціал виражається в їх здатності активно брати участь в інвестиційній діяльності на обласному і міжрегіональному рівнях. У зв'язку з цим адміністраціям областей регіону надається можливість зробити місцеві страхові ринки одним з основних джерел інвестиційного капіталу. Завдання обласних адміністрацій полягає не в тому, щоб безпосередньо брати участь у діяльності страховиків, нести відповідальність по ризиках, а в орієнтуванні страхових компаній на пріоритетні програми області, надання підтримки розвитку інноваційної страхової діяльності.

Встановлено, що однією з причин недостатньої участі страховиків у інвестиційному процесі є невідпрацьований механізм повернення грошових коштів інвесторам. Якщо в реальному секторі економіки будуть створені сприятливі можливості для отримання прибутку, можна очікувати підвищення інтересу до інвестування фінансових ресурсів у цей сектор, у тому числі із страхових компаній.

Для активізації інвестиційної діяльності страховиків доцільне прийняття програми взаємодії місцевих органів влади і страхових компаній стосовно інвестування страхових резервів у пріоритетні галузі регіональної економіки для підвищення ефективності інвестиційної діяльності страховиків.

Література:

1. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Страхування: Термінологічний словник. — 2-е вид., випр. та доп. — Львів: Видавництво "Бекид БІТ", 2002. — 104 с.
 2. Березина С.В., Никулина Н.Н. Концепция баланса интересов региональных органов власти, страховых организаций и предприятий в инвестиционной политике // Страхование дело. — 2006. — № 6. — С. 29—33.
 3. Страхування: підручник / Керівник авт. колективу і наук. ред. С.С. Осадець. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2002. — 599 с.
 4. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 554 с.
 5. Янов В.Э. Инвестиционная деятельность страховых компаний: принципы организации, регулирование и оптимизация: автореф. дис. канд. экон. наук: 08.00.10 / Санкт-Петерб. фин.-экон. ин-т. экон. ун-т. — СПб., 2001. — 20 с.
- Стаття надійшла до редакції 27.04.2010 р.*